

Avdelning: Stab
Handläggare: Henrik sandberg
Telefon: 08-50828949
Fax: 08-50828808
E:post: henrik.sandberg@miljo.stockholm.se

MHN 2006-05-23 p 7

Regionalisering av Miljöförvaltningen verksamhetsområde

Förslag till beslut

1. Godkänna redovisningen
2. Ge direktören i uppdrag att utreda förutsättningarna för kommunal samverkan med lämpliga kommuner i länet inom nämndens olika ansvarsområden
3. Översända tjänsteutlåtandet till KS/SLK för kännedom

Carl-Lennart Åstedt

Henrik Sandberg

Bakgrund

I samband med VU-projektets fas I införde direktören med stöd av ledningsgruppen och efter en omfattande intern kommunikation en ny vision för Miljöförvaltningen. Den övergripande visionsformuleringen innehåller en tanke om en samverkan i stockholmsregionen för att bättra och mer ändamålsenligt arbeta för en bra miljö och hälsa. Samverkanstanken har dock ännu inte behandlats av nämnden varför förvaltningen nu lägger fram detta tjänsteutlåtande för att få uppdraget att finna lämpliga samverkansformer i stockholmsregionen.

Förvaltningens synpunkter

Miljöarbetet generellt och tillsynsverksamheten specifikt är samhällsuppgifter som förvaltningen bedömer vinner på en regional samverkan. Samverkan kan genomföras på flera sätt. Det som är aktuellt i nuvarande skede bedömer vi vara samverkan på tjänstemannanivå.

Förvaltningen har identifierat följande bakomliggande faktorer av vikt för samverkan/regionaliseringssträvandena.

- Miljö- och hälsoskyddsfrågorna är av sådan art och karaktär att de inte tar hänsyn till administrativa kommungränser. Tillsyn kan vinna på att drivas med insatser över större geografiska arbetsområden för att därmed på ett mer ändamålsenligt och progressivt sätt underlätta att uppnå angelägna kvalitetsmål inom miljö- och hälsoskyddet. För att lösa ett miljöproblem i Stockholm kan åtgärder behöva vidtas i en eller flera grannkommuner eller tvärtom. Då kan man också uppnå likartade bedömningsgrunder över ett större område. I dag kan det finnas skillnader i rättstillämpningen mellan olika kommuner inom samma region, t.ex. avfallsområdet. Det övriga myndighetsarbetet såsom programarbete behöver ha en tydlig koppling till den kommunala styrningen och utvecklingen i övrigt för att bli framgångsrikt. Således är det ett område som är synnerligen lämpligt för förtroendemannainflytande. Satt i ett regionalt sammanhang har t.ex. planeringsarbetet utökade möjligheter att lösa problem eftersom ett perspektiv övergripande flera kommuner kan anläggas.
- För livsmedelskontrollen och en del andra tillsynsområden antar vi att det också kan innebära skalfördelar att verka över en större region. Dessa skalfördelar kan leda till effektivare tillsynsverksamhet och med stor sannolikhet också lägre kostnader.
- Det är viktigt att tillsynsarbetet tillåts bedrivas med integritet, m.a.o. att på ett tydligt sätt hålla tillsynen åtskiljt från verksamhetsutövande delar i kommunen. Lagstiftaren har med anledning av detta generella problem under senare år betonat vikten av att situationen inte får uppstå att en tillsynsmyndighet bedriver tillsyn över sin egen verksamhet. En regional samverkan kan minska risken för nämnda problem.
- Professionaliteten kommer även i framtidens verksamhet att behöva vara hög. Behovet av hög och specialiserad kompetens kommer inte att bli mindre och de enskilda kommunerna kommer att få allt svårare att på egen hand klara kompetensförsörjningen, framförallt de mindre. Genom att samverka i gemensamma regionala enheter kommer underlaget för utveckling av kompetens och effektivitet - ”kritisk massa” - att bli bättre.
- Signaler från framförallt EU visar på en förväntad ökning av gemenskapsåtgärder i form av t.ex. lagstiftning och strategier som omfattar områden med större yta än de administrativa kommungränserna. Två tydliga exempel är dels ramdirektivet för vatten där vattenskyddet har en starkt regionaliserad inriktning. Dels den tematiska strategin om stadsmiljö som utgör en av sju strategier under EUs sjätte miljöhandlingsprogram. Där rekommenderas bl.a. att det tas fram en plan över hållbara stadstransporter. En sådan plan förutsätter, enligt förvaltningens mening, en kommunal samverkan.

För övrigt kan inspiration hämtas från Stockholm Business Region (SBR) som bedriver ett regionalt inriktat arbete för att göra stockholmsregionen till en attraktiv plats för näringslivet. I denna satsning utelämnas miljöprofilen. Förvaltningen menar att det borde finnas goda möjligheter att bidra till den positiva bild staden önskar, Stockholm som Europas miljöhuvudstad, genom att aktivt arbeta för att omhänderta områden kopplade till miljön, människors hälsa och livsmedelskontrollen i regionen och därmed tydligt marknadsföra regionens miljöprofil.

Tidsmässigt är det hög tid för Stockholm att aktivera sig i dessa samverkansfrågor. I norrort och i söderort planeras för samarbetslösningar rörande miljö- och hälsoskyddstillsynen. De berörda kommunerna i norrort är Danderyd, Täby, Vaxholm och Österåker. Avsikten är att inrätta en gemensam nämnd från och med 1 januari 2007. Den gemensamma förvaltningen ska lokaliseras till Täby. Samverkan sker i avtalsreglerad form. Söderortskommunerna planerar starta samarbetet till 2007. Stockholms stad riskerar att hamna emellan två samverkansområden och riskerar därmed att förlora initiativkraften i regionens utveckling på miljöområdet.

Inom området energirådgivning har vi också exempel på att samverkan uppnåtts. Stockholms stad erhåller årliga medel från statens energimyndighet för energirådgivning. Vi samverkar idag genom KSL med övriga kommuner i länet om en webbtjänst och telefonrådgivning som drivs av K-Konsult på uppdrag av kommunerna.

Miljöövervakning och mätning av miljöförhållanden är en grundläggande verksamhet speciellt viktig för att utveckla kompetens och kunskap om förhållanden och förändringar i miljön. Denna specialistkompetens nyttjas bäst om det är en gemensam resurs inom det regionala samarbetet riktad till såväl planering och programarbete som tillsyn och vara till stöd för verksamhetsutövare i näringsliv och samhälle. Redan idag bedrivs regional samverkan på detta område i t.ex. det regionala Stockholm Uppsala luftvårdsförbund och Kustvattenvårdsförbundet.

Tillsynsarbete och programarbete bedöms sammanfattningsvis, mot denna bakgrund, ha goda möjligheter att bli framgångsrikt och kraftfullt - med både hög och realistisk ambitionsnivå - om det samordnas för en relevant del av Stockholmsregionen. Det ger också spinn-off effekter över områdesgränserna, t.ex. SBRs verksamhetsområde – näringslivsutveckling.

Slutligen kan förvaltningen bara konstatera att de centrala verken och Länsstyrelsen inte orkar utgöra det stöd och leverera behövlig tillsynsvägledning som de lokala tillsynsmyndigheterna efterlyser. Vi behöver således i allt högre grad bygga egen kompetens för att på ett rättssäkert sätt kunna fullgöra våra uppgifter. Ett befintligt nätverk med potential i detta arbete är det samverkansprojekt som startats av Länsstyrelsen och Kommunförbundet Stockholms län. Där bör ambitionen

vara att åstadkomma win-win-lösningar som på ett tydligt sätt gynnar Stockholm. Effektivisering av arbetsmetoder är ett område där stora och små kommuner har en god möjlighet att mötas för att ta fram lösningar som ger medborgarna bättre service.

Slut

Bilagor:

Bilaga 1 Förvaltningens vision